

ชมรมผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จดหมายข่าว ปีที่ 30 ฉบับที่ 10 เดือน ตุลาคม 2567

สารบัญ

• สังคมในแวดวง มศว	3
• ข่าวชมรมฯ	4
• ผู้บริจาคเงิน	8
• สมาชิกใหม่ชมรมฯ	8
• รายชื่อสมาชิกชมรมฯ ที่เกิดเดือนตุลาคม	9
• วาฑะธรรม : สรุปคติธรรมของพระอาจารย์	11
• บอกเล่าเก้าสิบ : รักษากาย รักษาใจ	14
• ในหลวงรัชกาลที่ 9	15
• รัชกาลที่ 5 ทรงเลิกป่อน	17
• กรมไปรษณีย์	22
• แสตมป์สมัยรัชกาลที่ 5	24
• กิจกรรม Rummage sale ประจำปี 2567	29

**วันที่ 13 ตุลาคม 2567 อาศิรวาท วันนวมินทรมหาราช
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร**

- สิบสามตุลาฟ้าฟาด กลางใจ
อกสั้นขวัญหายไป สุดฟ้า
วังเวงหมดเชื้อโย ยืนหยัด
ถวิลทุกคนทั่วหน้า ร่วมเศร้าเดียวกัน
- ความทรงจำผ่านฝัน หลายปี
ยิ่งเพิ่มความรักดี เปี่ยมล้น
คิดถึงพระภรณี ยกิจ มากเอย
พระเหนือยมากยากค้น พจนร้อยกลอนถวาย
- เหมือนสายฟ้าฟาดเบรียง กลางใจ
ใจจะขาดทันใด ชีพนี้
สำนึกพระทรงชัย รักราชฎัวร์ เสมอณา
ถวิลทุกวันจัดชี้ ชอบแล้วสาธุชน

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า ชมรมผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นายวิวัฒน์ บุรทัต ประพันธ์

วันที่ 23 ตุลาคม 2567

ปียมหาราชาศิวาท วันคล้ายวันสวรรคต
ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

- ไ้อเหตุ เป็นเรื่องเศร้า
พระนืราศจากมวลชน
วังเวงขาด ฎวดล
ถวิล ทุกขวบค้ำเช่า
 - การศึษาโปรดใให้
วางรากฐานอุ้มชู
สร้างคนดั่งวิญญู
ต่างชาติต่างเลื้อดเนื้อ
 - ฤาพระพุทธ เสด็จด้าว
พระเกียรตีก้องถานาม
ทรรราชย์ ต่างเกรงขาม
เป็นที่รู้ทั่วหน้า
- ดวงกมล
โศกเศร้า
ที่รัก ซึพตน
รักนั้นฝังใจ
พึ้นฟู
ก่อเกื้อ
ชนชาติ ไทยเอย
ยกให้ไทยเจริญ
แดนสยาม
เลิศหล้า
ถอยห่าง ไปเอย
เทิดไ้ราชันย์

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า ชมรมผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นายวิวัฒน์ บุรทัต ประพันธ์

สังคมในแวดวง มศว

- มศว จัดงานแสดงกตเวทิตาจิตแด่ผู้เกษียณอายุ ประจำปี พุทธศักราช 2566 ในโอกาสนี้ รศ.ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ให้เกียรติเป็นประธานในพิธี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2567 ณ ชั้น 4 หอดนตรีและการแสดงอโศกมนตรี 1 อาคาร นวัตกรรม ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี

ข่าวชมรมฯ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐิน

ให้มหาดไทยอัครราชทูตอินโดนีเซีย
ตามกิจพระราชทานเพื่อมอบผ้าใบถวายพระสงฆ์พระภิกษุสงฆ์เถรวาท

วัดโพธิ์ไชย พระอารามหลวง
อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

วันเสาร์ที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

สามารถร่วมทำบุญถวายวัดโพธิ์ไชย พระอารามหลวง
ผ่านบัญชีชื่อบุณการีย์ เลขที่ 980-5-69905-6

บัญชีผู้รับเงินจากสมทบบุญพระสงฆ์และ
บุคลากรวัดโพธิ์ไชย (หนองคาย) อำเภอเมืองหนองคาย

คุณครูผู้ช่วยโพธิ์ไชย วัดโพธิ์ไชยหนองคาย จังหวัดหนองคาย โทร. 042-258-4007
ผู้ช่วยพระครูโพธิ์ไชย วัดโพธิ์ไชยหนองคาย โทร. 042-258-4007

สอบถามรายละเอียด ผ้าพระกฐิน โทร. 02-649-5000 ผ้าพิธีกร โทร. 02-649-5000 ต่อ 12065, 12064 โทรสาร ส่วนบรรณกิจ โทร. 02-260-0244, 02-260-2140, 02-664-2054 ส่วนบริหารงานทั่วไป โทร. 02-258-4007

- ชมรมฯ ขอแสดงความยินดีกับ ศาสตราจารย์ ดร. คุชฎี อินทรประเสริฐ สถาบันพฤกษศาสตร์ ในโอกาสที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ให้ดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์

- ชมรมฯ ขอแสดงความยินดีกับคุณลักษณ์ แซ่ลู้ และคุณประทีนทิพย์ อินทวิเชียร ที่เข้ารับพระราชทานเหรียญกาชาดสมนาคุณ ชั้นที่ 3 เนื่องจากเป็นอาสาสมัครด้วยความตั้งใจมาอย่างยาวนาน

ชมรมผู้สูงอายุ มศว
ขอแสดงความยินดี

คุณลักษณ์ แซ่ลู้ และคุณประทีนทิพย์ อินทวิเชียร
ได้รับพระราชทานเหรียญกาชาดสมนาคุณ ชั้นที่ 3

พิธีถวายพัดกาชาดสมนาคุณครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓
และมอบเหรียญกาชาดสมนาคุณครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓

พิธีถวายพัดกาชาดสมนาคุณครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓
และมอบเหรียญกาชาดสมนาคุณครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓

- คณะกรรมการบริหารชมรมฯ กำหนดการประชุมประจำเดือน ตุลาคม 2567 ในวันพฤหัสบดีที่ 3 ตุลาคม 2567 ตั้งแต่เวลา 09.00 น. ณ ห้องประชุมคณะศึกษาศาสตร์ ชั้น 2 เวลา 10.30 -12.00 น. บรรยายพิเศษจากทีมสวนสุขภาพพอรุณสหคลินิกเรื่อง สูงวัย มั่นใจ ไม่ล้ม และรับประทานอาหารร่วมกัน

- การประชุมคณะกรรมการบริหารชมรมผู้สูงอายุ มศว ชุดที่ 20 ครั้งที่ 9 /2567 เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567 เริ่มจาก 09.00 น. ประชุมประจำเดือนและต่อด้วยการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2566 การเลือกประธานและกรรมการ (ชุดที่ 21) บรรยายภาคสนุกสนานเช่นทุกเดือน และขอบคุณ คณะกรรมการและสมาชิกที่นำอาหารว่างนานาชาติมาร่วมในวันประชุม

- ตามที่ชมรมฯ จัดกิจกรรม Rummage Sale ณ ตลาดนัด มศว ในวันที่ 12,17,19 กันยายน 2567 เพื่อนำเงินเข้าสมทบทุนศาสตราจารย์ ดร.สุดีใจ - ผศ.ดร.มาเรีย เหล่าสุนทร บัดนี้ได้เสร็จสิ้นกิจกรรมดังกล่าวด้วยความเรียบร้อย หักค่าใช้จ่ายจากการขายสิ่งของบริจาค(ค่าขนย้ายของบริจาค) แล้วคงเหลือเงิน 51,436.80 บาท (ห้าหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อยสามสิบหกบาทแปดสิบสตางค์) ระหว่างงาน ได้ทำการคัดเลือกเสื้อผ้าที่นำมาบริจาคจำนวนมากในสภาพพร้อมใช้จัดส่งให้ ชมรมขอขอบคุณผู้บริจาค ผู้ซื้อ คณะกรรมการ สมาชิก เพื่อนสมาชิก ที่มาร่วมตัวกันทั้ง 3 วัน มุ่งมั่นในการขายอย่างมืออาชีพเป็นที่น่าประทับใจอย่างยิ่ง ขอกุศลจิตนี้คุ้มครองให้ท่านมีสุขภาพแข็งแรง สดชื่น สวยสดใส จิตใจเบิกบานทุกวันค่ะ

- ชมรมฯ จัดกิจกรรมรับน้องใหม่วัยเกษียณในวันพฤหัสบดีที่ 26 กันยายน 2567 ณ ห้องประชุมชั้น 2 คณะมนุษยศาสตร์ เริ่มตั้งแต่เวลา

09.00-14.00 น. น้องใหม่เข้าร่วมกิจกรรมในปีนี้เป็นจำนวน 13 คน พิธีกร 2 ท่าน ที่ดำเนินรายการคือ รศ.เฉลียวศรี พิบูลชล และ ผศ.ศิรินหา บุญยสงวน เชิญประธานฯ เปิดงานด้วยการเล่าถึงความเป็นมาของชมรมฯ กิจกรรมต่างๆ ในรอบปีที่ผ่านมา รศ.ดร.วิจิตร วรุตบางกูร กล่าวต้อนรับน้องใหม่ ความประทับใจชมรมฯ ในฐานะที่ปรึกษาและสมาชิกของชมรมฯ และเชิญชวนน้องใหม่เข้าเป็นสมาชิกชมรมฯ น้องใหม่แนะนำตัวว่ามาจากหน่วยงานไหน ผศ.ดร.พิมพ์ ม่วงศิริธรรม ได้ให้น้องใหม่จับฉลากและตอบคำถามตามฉลากที่จับได้ส่วนใหญ่คำถาม ขอให้น้องเล่าสั้นๆ ว่าหลังเกษียณแล้วมีแผนการจะทำอะไรบ้าง และฟังการบรรยายเรื่อง กฎหมายสำหรับผู้สูงอายุในยุคดิจิทัล โดย ผศ.ดร.ประภาภรณ์ โรจน์ศิริรัตน์ รองคณบดีฝ่ายแผนและยุทธศาสตร์เพื่อสังคม คณะสังคมศาสตร์ มศว (สมาชิกสามารถอ่านเนื้อหาการบรรยายจากไลน์ของชมรมฯ) ชมรมฯ ขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารชมรมฯ สมาชิก น้องใหม่ที่ช่วยทำให้งานนี้เรียบง่ายอบอุ่น สนุกสนาน ขอขอบคุณคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ที่ให้ความอนุเคราะห์ใช้ห้องประชุมและมาร่วมถ่ายรูปทักทายสมาชิก

● **วันที่ 13 ตุลาคม 2567** ชมรมฯ ขอเชิญชวนสมาชิกไปร่วมวางพวงมาลาถวายบังคมพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เนื่องในวันนวมินทรมหาราช พุทธศักราช 2567 ในวันอาทิตย์ที่ 13 ตุลาคม 2567 ณ อุทยานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ดังกำหนดการ

07.30 น. ออกจาก มศว รถตู้ 2 คัน

08.30 น. ถึงบริเวณอุทยานเฉลิมพระเกียรติ

09.00 น. วางพวงมาลา ถ่ายรูปพร้อมกัน

10.00 น. เดินทางไปบริจาคเงินถวายเป็นพระราชกุศล
ณ โรงพยาบาลศิริราช

11.00 น. เดินทางไปรับประทานอาหารกลางวันร้าน Siam Origins

13.00 น. เดินทางไปชม Museum Siam

15.30 น. เดินทางกลับ มศว

ค่าใช้จ่ายคนละ 1,200 บาท : ค่าพวงมาลา ค่าเช่ารถ ค่าอาหาร
รับจำนวน 20 คน

หมายเหตุ : เชิญชวนใส่ผ้าขึ้น เสื้อสีเหลือง

● ข้าราชการบำนาญผู้ที่ได้รับเงินบำนาญเดือนละ 13,500 บาท ขึ้น
ไป (ไม่รวมเงิน ช.ค.บ.) เมื่ออายุครบ 65 ปีบริบูรณ์และผู้ได้รับเงินบำนาญ
เดือนละ 27,000 บาทขึ้นไป (ไม่รวม เงิน ช.ค.บ.) เมื่ออายุครบ 70 ปี
บริบูรณ์ หลังจากวันเกิดสามารถ ติดต่อส่วนทรัพยากรบุคคล (กองการ
เจ้าหน้าที่เดิม) อาคารสำนักงานอธิการบดีตึก 9 ชั้น 3 เพื่อยื่นเรื่องขอรับ
บำเหน็จดำรงชีพ ท่านสามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่ 02-260-3558
และ เตรียมหลักฐานดังต่อไปนี้อย่างละ 2 ชุด 1. สำเนาบัตรประชาชน
2. สำเนาทะเบียนบ้าน 3. สำเนาหน้าสมุดบัญชีธนาคารที่ต้องการให้โอน
เงินเข้า

● ชมรมฯ ขอแสดงความเสียใจกับครอบครัว **สถิตยुทธการ** ใน
การถึงแก่กรรมของ **ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลีพันธ์ สถิตยुทธการ**
สวดพระอภิธรรมศาลา 5 วัดโสมนัส ระหว่างวันที่ 10-15 กันยายน 2567
พระราชทานเพลิงศพ วันที่ 16 กันยายน 2567 เวลา 15.30 น.

ผู้บริจาคเงิน

1. ผศ.ดร. พลัปปลิ่ง คงชนะ	1,000 บาท
2. นายสวัสดิ์ จินเดหว่า	300 บาท
3. ผศ.ดร. วิลาสลักษณ์ ชิววลี	2,000 บาท
4. ว่าที่ ร้อยตรี อ. มนต์ บุญประกอบ	1,000 บาท
5. อ. สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์	1,000 บาท
6. รศ. พรพิมพา ผลเจริญสุข	1,000 บาท
7. คุณสมศรี จุณณวัตต์	1,000 บาท
8. ศาสตราจารย์เกริก ยूनพันธุ์	1,000 บาท

สมาชิกใหม่ชมรมฯ

1. รศ.ดร.อัมพร จาริยะพงศ์สกุล	2. ผศ.ดร.ปิยะธิดา ตั้งธีระวัฒน์นะ
3. ผศ.ดร.อรพิน เกิดประเสริฐ	3. คุณประเสริฐ จันทร์พิมี่
5. คุณดำรงค์เกียรติ เพ็ชรดี	6. คุณทศพล ขำจิตรสุทธิ
7. คุณมาลินี ภูหมั่นเพียร	8. นายสวัสดิ์ จินเดหว่า
9. คุณอุมาพร นาคะวิจนะ	

รายชื่อสมาชิกชมรมฯ ที่เกิด เดือนตุลาคม

ขออวยพรวันเกิดประเสริฐขวัญ
ให้ทุกวันนี้แต่สุขทุกข์จางหาย
สรรพทุกข์สรรพโคกไม่กล้ากราย
สิ่งใดหมายขอให้ได้ตั้งใจปอง

รศ. สุภา ปานเจริญ ผู้ประพันธ์

1. อ. สุพีพรรณ พัฒนาพาณิชย์
2. อ. ดร. วัลลภา ไทยจินดา
3. ผศ. เตือนใจ เฉลิมกิจ
4. ผศ. กอบรัตน์ เรืองผกา
5. รศ. มาลี บานชื่น
6. รศ. ภาณี วัฒนโอฬาร
7. คุณมาลี อิ่มสมบัติ
8. อ. งามจิตร์ ถวัลย์วิษขจิต
9. คุณอัจฉรา พันธุ์ศรีมังกร
10. ศ. ศรียา นิยมธรรม
11. ผศ. ทิพาพร เผ่านิ่มมงคล
12. ผศ. ยุพา ไวรักษ์สัตร์
13. คุณพวง อินสุข
14. อ. ลจิตรร์ แผ้วสกุล
15. ผศ. ดร. รุจี ศรีสมบัติ
16. คุณอนันต์ ยศนาม
17. รศ. ประสงค์ เอ็มรัฐ
18. รศ. สมจิต สมัตถพันธ์
19. รศ. วันเพ็ญ พิศาลพงษ์
20. อ. อรพรรณ วีระวงศ์ พลันเห็นคา
21. ผศ. วนิดา ตราชู
22. ผศ. จันทิมา พรหมโชติกุล
23. ผศ. พริ้มเพรา ผลเจริญสุข
24. ผศ. ดร. วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี
25. ผศ. สุนันท์ เสนาพันธ์
26. ผศ. ดร. อนันต์ พุ่พิทยาสาพร
27. ผศ. นลินี โพธิทัต
28. รศ. นภาพร มัชฌมางกูร
29. คุณนวพร ปานอำพัน
30. ดร. เสาวนิต รังสิยานนท์
31. ผศ. นิตยา วังักวาน
32. ผศ. ดร. ดิลก ดิลกานนท์
33. ☆ศ. ปานลิริ พันธุ์สุวรรณ
34. ผศ. จิราภรณ์ บุญส่ง

35. รศ. ดร. ชาตรี เมืองนาโพธิ์
37. คุณกฤษณา สังคริโมกษ์
39. รศ. โช สาลีฉิน
41. รศ. ศิริวรรณ เสรีรัตน์
43. คุณเกศณี ชยาวิวัฒนาวงศ์
45. ผศ. ทศนียา สุปรีชากร
47. ผศ. ทศวรร มณีศรีขำ
49. รศ. ดร. พิสมัย จารุจิตติพันธ์
51. คุณอังคณา โกสีย์สวัสดิ์
53. คุณอารมณ ลิทธิสาร
55. คุณธวัลวรรณ เกษะประดิษฐ์
57. คุณชুমพล พรประภา
59. คุณลำราญ สวัสดิ์
61 ผศ. ทศนียา วิงสะจันทานนท์
63. คุณชุติมณฑน์ วงศ์สวัสดิ์กุล
65 คุณอนงค์ศิริ ไชยกุล
36. อ. จิรฐา ชิตประสงค์
38. ผศ. อามรณ จำปาทอง
40. คุณสารินา ทองแสง
42. รศ. ดร. สุนิตดา เทศนิยม
44. อ. วรรณฎ จิวสวัสดิ์
46. ผศ. ดร. สุนันท์ ศลโกสุม
48. อ. ดร. มนัส บุญประกอบ
50. อ. นวีวรรณ กองชุม
52. คุณพัชรินทร์ เต็กอำนวยการ
54. รศ. จิตรพี ขวาลาวิณย์
56. อ. อุบลรัตน์ ศิลาพงษ์
58. คุณสมศรี จุณณวัตต์
60. คุณจงกล พุกพูน
62. ผศ. ดร. พิมพา ม่วงศิริธรรม
64. คุณอำพัน เลี้ยงเจริญ

หมายเหตุ : สมาชิกที่มีเครื่องหมาย ○ ติดต่อขอรับเงินบำเหน็จอาวุโส
ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ มศว จำกัด เฉพาะท่านที่เป็นสมาชิกสหกรณ์
เท่านั้น (สมาชิกควรมาในวันที่อายุครบหรือเข้าไม่เกิน 90 วัน) พร้อมบัตร
ประจำตัวประชาชน และทะเบียนบ้าน

☆ บำเหน็จดำรงชีพ อายุ 70 ปีบริบูรณ์

วาทะธรรม : สรุปลักษณะของพระอาจารย์

ขอขอบพระคุณท่านที่สรุปลักษณะของพระอาจารย์ทั้งหลาย

1. คติธรรมโดย หลวงพ่อชา สุภทโท “ถ้าเราปล่อยวางเล็กน้อย เรา ก็จะมี ความสงบเล็กน้อย ถ้าเราปล่อยวางมาก เราก็จะมี ความสงบมาก ถ้า เราปล่อยวางได้หมด ทุกอย่างก็จะสมบูรณ์”

2. คติธรรมโดย พระอาจารย์สุชาติ อภิชาโต “คนที่มีดวงตาเห็น ธรรมแล้ว จะไม่ห่วงวาทะกับอะไรทั้งสิ้น อะไรจะมีก็ไป อะไรจะสูญก็สูญ ไป แต่ใจจะไม่ไปติดใจ เสียอกเสียใจ กับการมาและการไปของสิ่งต่างๆ”

3. คติธรรมโดย หลวงปู่จันทร์ศรี “ธรรมตาของชีวิต มีแล้วก็กลับ ไม่มีได้ โลกสลับกันไปมา เหมือนมืดแล้วสว่าง อย่าเสียใจหรือติดใจกับสิ่ง ใดให้มากนัก”

4. คติธรรมโดย พุทธทาสภิกขุ “อย่าไปบ้ากับชีวิตให้มาก เพราะ มันเป็นสิ่งสมมุติ เพราะชีวิตมันไม่มีจริง มันเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลง ของธรรมชาติ จึงทำหน้าที่ให้ดี โดยไม่มีความทุกข์ ให้สงบ เย็น และ

เป็นประโยชน์ เพราะทุกสิ่งทุกอย่าง เราต้องคืนให้กลับสู่ธรรมชาติดั้งเดิม แม้แต่ร่างกายที่เราเฝ้าดูแลก็ตาม”

5. คติธรรมโดย พระไพศาล วิสาโล “ใครจะรู้สึกกับคุณอย่างไรก็อย่าไปใส่ใจมาก หากคุณเอาความสุขของคุณไปผูกติดกับสายตาของคนอื่น คุณจะหาความสุขได้ยาก”

6. คติธรรมโดย หลวงปู่โต พรหมรังสี “หากเรารู้สึกว่าเรากำลังประสบกับวิบากกรรม เราต้องทำดีสู้กรรม สู้ให้ดีที่สุด สู้ให้สุดชีวิต อย่าท้อถอย เดี่ยวทุกอย่างจะดีขึ้นเอง”

7. คติธรรมโดย หลวงปู่ทวด “โลกมนุษย์นี้อยู่เพื่อสร้างความดี มิใช่เพื่อกอบโกยสุข จนลืมนบุญกุศล”

8. คติธรรมโดย สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก “ไม่มีอะไรที่เราสะสมแล้วไม่เป็นภาระ ยกเว้นความดี”

9. คติธรรมโดย หลวงปู่จำปา “กรรม คือ การกระทำ การแก้กรรม คือ การแก้ไขพฤติกรรม เคยทำชั่วก็หยุดซะ ทำดีอยู่แล้วก็ทำให้ดียิ่งขึ้น”

10. คติธรรมโดย พระอาจารย์เปลี่ยน ปัญญาปทีโป “เราสร้างไว้อย่างไร ก็จะได้รับผลอย่างนั้น ถ้าทำบาปความชั่วทำให้เกิดทุกข์ เราก็จะได้รับผลของกรรมนั้น ทำความดีทำให้เกิดความสุข ก็จะได้ความดีตอบสนองในทางที่ดี”

11. คติธรรมโดย หลวงพ่อปาน โสนันโท “การสวดมนต์ทำความดีก็อย่าได้ใจร้อนอย่าโลภ ทำไปเรื่อยๆ ถึงคราวบุญกุศลที่ทำไว้ ก็จะจัดสรรให้ร่ำรวยเป็นสุขเอง โดยไม่ต้องอ้อนวอนขอให้เหนือย”

12. คติธรรมโดย หลวงตาม้า วัดถ้ำเมืองนะ “หมั่นสวดมนต์ภาวนา และทำความดีไว้ ภัยอันตรายต่างๆ อย่างน้อยจะไม่เกิดกับเรา”

13. คติธรรมโดย พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร “จำไว้ พุทฺโธ ธัมโม สังโฆ ทำอะไร ก็พุทฺโธ กลัว ก็พุทฺโธ ใจไม่ดี ก็พุทฺโธ ชี้เกียจ ก็พุทฺโธ”

14. คติธรรมโดย สมเด็จพระโต พรหมรังสี “ถ้าเราเคยให้ทาน ทานนั้นก็จะกลับมาหาเรา ถ้าเรารักษาศีล เมื่อมีภัย ศีลนั้นจะมากำคุ้มครองเรา เมื่อเรามีภาวณา มีปัญญา เมื่อเจอทางตัน อุปสรรค เราก็จะหาทางออกได้”

15. คติธรรมโดย หลวงพ่อวิริยังค์ สิรินฺธโร “แม้ว่าสิ่งนั้นจะเป็นการให้ทาน แม้ว่าสิ่งนั้นจะเป็นการรักษาศีล แม้ว่าสิ่งนั้นจะเป็นการภาวณา ก็ล้วนแล้วแต่เป็นแนวทาง ที่จะทำให้เราพ้นจากทุกข์ ด้วยประการทั้งปวง”

ในชีวิตของคนเรายากที่จะหลีกเลี่ยงความเครียดหรือสิ่งต่างๆ ที่มากระทบจิตใจได้ เพราะเราอยู่ร่วมกันในสังคม ย่อมต้องพบเจอทั้งผู้คนที่ดีและไม่ดี รวมถึงอุปสรรคต่างๆ ในการดำรงชีวิต แต่การที่เราจะมีความสุขและพ้นทุกข์ได้นั้น นอกไปจากคำคมธรรมะปล่อยวางที่จะเอามาไว้เตือนสติเตือนใจเราได้แล้วนั้น การเริ่มปฏิบัติสิ่งดีๆ ก็จะทำให้เรื่องดีๆ เข้ามาสู่ตัวเราเช่นกัน

อนุโมทนา สาธุ

บอกเล่าเก้าสิบ : รักษากาย รักษาใจ

อาการที่เกิดขึ้นของผู้สูงอายุ อาทิ เวียนหัว มึนหัว บ้านหมุนเป็นๆ หายๆ อาการชา อาการแขนขาไม่ค่อยมีแรง ปวดตรงนั้น ปวดตรงนี้ ปวดท้องไม่เป็นที่ ท้องผูกบ้าง ท้องเสียบ้าง หายใจไม่เต็มอึดมบ้าง อาการเหล่านี้ แม้ตรวจด้วย X-ray CT scan หรือ MRI ก็ยืนยันอะไรไม่ได้มากนัก หมอก็ระบุสาเหตุที่ชัดเจนไม่ได้ ก็ได้แต่ให้ ยาเพื่อบรรเทาอาการ บางรายก็ทุเลา บางรายก็ไม่ทุเลา เพราะ อาจารย์หมอบางคน ก็มีอาการเช่นว่า กินยา ก็ไม่หายขาด เพราะ มันเป็นโรคของคนแก่ ที่มีมันมักเป็นเช่นนี้

ก่อนอื่น ขอบอกท่านที่สูงอายุว่า ถ้าท่านเป็นคนอ้วน ขอให้ลดมวลไขมันลง 3-5 kg คนผอมขอให้เพิ่มมวลกล้ามเนื้อขึ้นมา 3 kg งดบุหรี่ทันที ลดการดื่มสุราเหลือวันละ 1-2 ครั้ง (ถ้าเลิกดื่มไม่ได้) ดื่มน้ำวันละ 2.5 ลิตร ผู้ที่ไม่เคยดื่ม ปริมาณเท่านี้ ให้ทยอยดื่มเพิ่มจนถึงเป่าดังกล่าว อายุ 60-65 กินอาหารลดลง 25% จากค่าเฉลี่ยในวัย 50 ปี อายุ 65-70 กินลดลง 40% อายุ 70 up กินลดลง 50% โดยเน้น เคี้ยวอาหารให้ละเอียด มือเย็น ให้งดแป้ง (ถ้าไม่มีข้อห้าม) ในระหว่างวัน ให้หาเวลาเดินไปเดินมา อย่างนั่งเฉยๆ ไม่ควรนั่งนานเกินกว่า 1 ชั่วโมง เดินให้ได้ 10000 ก้าว ก็ดี ถ้าเป็นไปได้ก็พยายาม ออกกำลังกายด้วยวิธีต่างๆ ที่ไม่รุนแรงและไม่ออกแรงมากเกินไป ฝึกหายใจเข้าออกช้าๆ หายใจลึกๆ หลีกเลี้ยงการหายใจเร็วๆ ฝึกอารมณ์ให้อยู่คงที่ ไม่หิวหรือหาว ตามเหตุการณ์ต่างๆ ไม่ใจเร็วด่วนได้ ฟังทราบว่าเป็น ท่านเดินทางมาไกล บั้นปลายชีวิตแล้ว มีมากใช้มาก มีน้อยใช้น้อย อย่าพยายามประหยัดโดยไม่จำเป็น ทำทานตามโอกาสสบายๆ กับชีวิต รู้จักปล่อยวางให้มากขึ้น ทำได้ตามนี้ อาการเพี้ยนๆ ของร่างกาย ก็จะช่วยๆ ดีขึ้นภายใน 1-2 เดือน

ในหลวงรัชกาลที่ 9

เปิดเรื่องราวชวนซึ่งสุดซึ่งกินใจ ย้อนกลับไปในปี พุทธศักราช 2559 ชายสูงวัยคนหนึ่ง ลุงสุกริม อินทรบวรพุด ที่ได้ทอดพระบรมฉายาลักษณ์ไว้แนบอกเดินลงมาจากรถไฟเพื่อมากราบถวายสักการะในหลวงรัชกาลที่ 9

ลุงสุกริม อินทรบวร ได้กล่าวไว้ ในหลวงรัชกาลที่ 9 ท่านไม่ใช่คนธรรมดาท่านเป็นเทวดาจริงๆ นอกจากนี้ ลุงสุกริมได้เปิดเผยยังงี้ก็ต้องมาราบท่านให้ได้ ลุงบอกคุณรู้ไหมพระองค์ท่านทรงไม่ใช่คนธรรมดาท่านทรงเป็นเทวดาจริงๆ ท่านไปที่ไหนกลับออกไป ฝนก็ตกลงมาที่นั่น เราก็งงแล้วถามว่ารู้ได้ไง ลุงบอกกลับมาว่า ก็ฉันเจอมากับตัวแล้วถึง 2 ครั้ง

ครั้งแรกท่านจอดรถคันโตเดินเข้ามาในสวน ฉันตกใจไม่เคยเห็นรถแบบนี้ พอเห็นก็รู้ว่าเป็นใคร แต่พูดไม่ถูก ° รู้สึกตัวท่านก็ถามฉันว่า “รู้ไหมฉันเป็นใคร” ลุงตอบท่าน “ในหลวง” จากนั้นก็พาท่านเดินดูพื้นที่แถวนั้น “ท่านไม่ถือตัวเลย ท่านถามเยอะ อยู่ตั้งนานพาดูสวน ดูเรื่องน้ำ เล่า

ปัญหาให้ท่านฟัง พอท่านกลับออกรถไปฝนก็ตก” และจากนั้นพวกเราก็มี
ประปาใช้มีถนนมีความเจริญมากขึ้น นั่นคือครั้งแรกที่ลุงเจอท่าน .. เล่า
ไปก็น้ำตาคลอเบ้า แล้วเราก็ร้องให้ตาม

ส่วนครั้งที่ 2 นั้นลุงจำไม่ได้ว่าปีไหน รู้เพียงว่าในหลวงรัชกาลที่ 9
จะมาจังหวัดยะลาลุงก็ไปนั่งรอ อยากจะเห็นท่านอีกสักครั้ง แม้จะเห็นท่าน
ไกลๆก็ตาม วันนั้นมีความสุขไม่สงบ เราเลยถามลุงว่า ลุงหนีไปไหน

ลุง ตอบฉันทกลับมาว่า ลุงไม่หนี ไม่กลัว ในหลวงท่านยังไม่หนี ไม่
กลัว ยังยืนขึ้น พระราชินีก็ยังมีอยู่ ลูกท่านก็ไปด้วย ไม่มีใครหนี ลูกเสื่อชาว
บ้านก็ไม่กลัว วิ่งมาล้อม ในหลวงไว้กลัวใครจะทำพระองค์ท่านกับพระ
ราชินีและลูกๆ แต่พระองค์ท่านไม่กลัว พุดทั้งน้ำตา ถ้าเป็นคนอื่นคงวิ่ง
หนีไปนานแล้ว ไม่มีใครยืนดูชาวบ้านเป็นห่วงชาวบ้านหรอก

สักพักพระองค์ท่านก็เสด็จกลับเราคิดว่าท่านกลับบ้านแต่ที่ไหนได้
ในหลวงรัชกาลที่ 9 กลับไปเยี่ยมคนเจ็บที่โรงพยาบาลอีก นี่ไงในหลวง

ยังไงสุดท้ายนี้ลุงก็ต้องมากราบพระองค์ท่านลุงเอาลองกองมะนาวผล
ไม่มาช่วยงานท่าน กราบท่านให้ไกลที่สุดพอแล้วพออยู่ในใจทุกวัน พออยู่
ในความทรงจำอยู่ทุกนาที พอคือตัวอย่างของทุกคนความดี...

รัชกาลที่ 5 ทรงเลิกระบ่อน

ในสมัยก่อน ระบบการเก็บภาษียังไม่กว้างขวางพอที่จะหาเงินมาใช้ ในการพัฒนาประเทศ บ่อนการพนันจึงเป็นอีกทางหนึ่งของรายได้รัฐ และได้มากเสียด้วย แต่การพนันก็ทำให้คนล้มลงได้ง่าย จนไม่ยอมทำมาหากิน เป็นหนี้เป็นสิน เสียผู้เสียคน ทำให้ครอบครัวต้องเดือดร้อน และยังส่งผล ถึงสังคมด้วย

เมื่อคราวที่เสด็จประพาสยุโรป พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวทรงไม่ละโอกาสที่จะเสด็จไปศึกษาบ่อนการพนันแหล่งใหญ่ของ ยุโรปที่เมืองมอนติคาโล ทรงส่งชิปที่ใช้เล่นกันในราคา 100 ฟรังก์มา พระราชทานสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ 3 เหรียญเป็นที่ระลึก พร้อมพระราชหัตถ์เลขาในพระราชนิพนธ์'ไกลบ้าน' มีความตอนหนึ่งว่า

“ได้เรียนตำราเล่นเบี้ยอย่างฝรั่งเข้าใจแล้ว ข้อซึ่งเข้าใจกันว่าเล่นไม่ น่าสนุกนั้นไม่จริงเลย สนุกยิ่งกว่าอะไรๆ หหมด ถ้าชาวบางกอกรู้ได้ไปเล่น แล้ว ฉิบหายกันไม่เหลือ ถ้าหากว่าไปถึงเมืองเราเข้าเมื่อไร จะรอข้าสักวัน เดียวก็ไม่ควร ต้องห้ามทันที ถ้ารู้ถึงผู้ตีเล่นเบี้ยของเรา น่ากลัวอย่างยิ่ง จะ

ตีไม่เงย แต่ฉันเป็นคนไม่เล่นเบี้ยเลย ยิ่งนึกรู้สึกสนุก ...”

ในรัชสมัยของพระองค์ การเก็บอากรบ่อนเบี้ยยังมีอยู่ และเก็บได้มากกว่าทุกรัชกาลถึงปีละ 600,000 บาท เพราะการพนันขยายตัวออกไปเป็นจำนวนมาก แต่พระองค์ก็ทรงยอมสละรายได้ของรัฐจำนวนนี้ เพราะทรงพิจารณาเห็นว่า “ได้ไม่คุ้มเสีย”

และยังทรงพระราชนิพนธ์ใน “พระราชพิธีสิบสองเดือน” กำชับให้พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนไว้ว่า

“...การเล่นเบี้ยนั้น เป็นที่ไม่ต้องพระอภัยมาทักๆพระเจ้าแผ่นดิน เพราะฉะนั้นควรที่พระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการ ผู้ซึ่งมีความนับถือเคารพต่อพระบารมีและพระเดชพระคุณพระเจ้าแผ่นดินสืบๆกันมา ควรจะคิดไตร่ตรองให้เห็นโทษเห็นคุณตามจริง และงดเว้นการสนุก และการหาประโยชน์ในเรื่องเล่นเบี้ยเสีย จะได้ช่วยกันรับราชการสนองพระเดชพระคุณบำรุงแผ่นดิน เพิกถอนความชั่วในเรื่องเล่นเบี้ยซึ่งอบรมอยู่ในสันดานชนทั้งปวงอันอยู่ในพระราชอาณาเขต เป็นเหตุเหนี่ยวรั้งความเจริญของบ้านเมืองให้เสื่อมสูญไป...”

แต่การเลิกบ่อนทันทีทันใดก็จะส่งผลกระทบในวงกว้าง เพราะยังมีคนอีกจำนวนหนึ่งที่มีอาชีพรับจ้างทำงานกับบ่อน และที่ใดมีบ่อนก็มักจะกลายเป็นที่ชุมนุมชน มีลิเก จั้ว ไปเปิดการแสดง มีพ่อค้าแม่ค้านำสินค้าไปขาย ไม่ได้มีแต่หนักหนั้น ถ้าเลิกบ่อนก็จะส่งผลกระทบต่ออาการครองชีพของคนเหล่านี้ จึงทรงใช้วิธีจัดโชนลดจำนวนบ่อนลงจนกว่าจะเลิกได้โดยเด็ดขาด วิธีการเดียวกับการเลิกทาส

ทรงประกาศในปี 2430 ให้เลิกบ่อนเบี้ยตามหัวเมืองในมณฑลต่างๆ

ให้ลดจำนวนก่อน เพราะมีข้อมูลว่าส่งผลเร็วยากกว่ากรุงเทพฯมาก ต่อมาในปี 2432 จึงเริ่มลดในกรุงเทพฯ จนบ่อนเบี้ยทั่วประเทศลดจำนวนลงมาก จนเกือบไม่เหลือ

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 จึงทรงมีพระราชบัญญัติในวันที่ 1 เมษายน 2460 เป็นของขั้วฎีปีใหม่ ห้ามมีบ่อนแก้วไปอีกต่อไปทั่วพระราชอาณาจักร ต่อมาได้มีการปรับปรุงรวบรวมกฎหมายการเล่นการพนันประเภทต่างๆ จนมาเป็นพระราชบัญญัติการพนันในปัจจุบัน

หลังจากการประกาศให้เลิกบ่อนเบี้ยไปแล้วหลายแขวง กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ได้มีโทรเลขไปถึงเจ้าพระยาอมราช (ปั้น สุขุม) ซึ่งตอนนั้นยังเป็นพระยาสุขุมนัยวินิต ข้าหลวงมณฑลนครศรีธรรมราช ที่ประกาศเลิกบ่อนเบี้ยไปแล้ว ว่าเกิดผลอะไรขึ้นบ้าง เมื่อพระยาสุขุมนัยวินิตรายงานมาแล้ว จึงได้มีหนังสือกราบทูล พระเจ้าน้องยาเธอ กรมสมเด็จพระพันปี ราชเลขานุการ ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2448 มีความว่า

“ด้วยตั้งแต่เวลาที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเลิกการพนันในมณฑลนครศรีธรรมราช แลมณฑลอื่นบางมณฑลแล้ว วันที่ 27 พฤศจิกายน ศก 122 (พ.ศ.2447) เกลี้ยงได้มีโทรเลขถามไปยังมณฑลนครศรีธรรมราชว่า ตั้งแต่ออกประกาศให้เลิกเล่นการพนันแล้ว การโจรผู้ร้ายในเมืองสงขลาแลเมืองนครศรีธรรมราชเป็นอย่างไรร้าง

บัดนี้ เกลี้ยงได้รับใบบอกพระยาสุขุมนัยวินิต ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช ที่ 316/511 ลงวันที่ 24 ธันวาคม ศก 122 ชี้แจงมา ใจความว่า ตั้งแต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หยุดการพนันตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ศก 122 มา การโจรผู้ร้ายล็กเล็กล็กน้อยสงบไป

มาก ทั้งลักโคกระบือก็ค่อยสงบลงด้วย แต่เรื่องลักโคกระบือนี้ พระยาสุขุมนัยวินิตยังสงสัยอยู่ ด้วยความปรกติในเวลาระดุมรสุมเคยน้อยทุกปี เพราะฉะนั้นเฉพาะเรื่องโคกระบือต้องรอดูไปอีกก่อน ส่วนการขายตัวเพนทากษเปนลูกจ้างน้อยลงไปในพื้นที่ แลเรื่องพั่วเมียบที่เคยวิวาทร้องอยากันเดือนละ 11-12 คู่ด้วย เรื่องเล่นไฟนั้นก็สงบลงเหมือนกัน ยังคงเหลืออยู่แต่ธรรมเนียมเดือนละคู่ 2 คู่

อนึ่ง เมื่อวันที่ 17 ธันวาคมคก 122 พระยาสุขุมนัยวินิตได้ประชุมหัวหน้าพ่อค้าหลายคนไต่สวนดูว่า ในระหว่างที่เปิดให้เล่นการพนันกับเวลาหยุดเล่น ได้ผลหรือเสียผลในการค้าขายอย่างไรบ้าง ก็ตอบเพนอย่างเดียวกันว่า พวกพ่อค้าตามแขวงตามตำบลมารับสินค้าไปนั้น พุดจาค่อยมันคงขึ้น รับสัญญาว่าจะนำสินค้าซึ่งจะแลกเปลี่ยนมาส่งเมื่อใด ก็นำมาส่งตามกำหนด พวกพ่อค้ากลางเมืองยอมให้รับสินค้าเชื่อไปจำหน่ายได้มากขึ้น ไม่เหมือนเมื่อกำลังเปิดให้เล่นการพนันอยู่ มักจะพากันเหลวไหลไปเสียมาก จนไม่ยอมให้รับเชื่อของไป รวมใจความก็เห็นได้ว่าการค้าขายดีขึ้น...”

นอกจากนี้ พระยาสุขุมนัยวินิตได้เล่าว่า เมื่อไปเยี่ยมญาติที่เมืองสุพรรณบุรีและไปเที่ยวที่พระปฐมเจดีย์เมืองนครไชยศรี ได้สังเกตเห็นว่าการค้าขายทั้งสองเมืองนั้นต้องอาศัยโรงบ่อนเป็นเครื่องล่อ โดยพวกที่ไปค้าขายเป็นคนจีนไปจากที่อื่น พวกนี้ที่ร่ำรวย ส่วนพวกที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในท้องถิ่นพากันจนไปทั่วหน้าเพราะเล่นเบี้ย ที่เมืองสุพรรณบุรีก่อนจะมีบ่อน บ้านเรือนเป็นฝาไม้กระดานมันคงเรียบร้อย แต่พอมีบ่อนเบี้ยเกิดขึ้น แม้แต่ฝาไม้กระดานก็หายไป กลายเป็นเรือนเล็กเรือนน้อย เพราะพากันเข้าบ่อนทั้งผู้หญิงผู้ชาย พวกที่ออกไปทำนาอยู่นอกเมือง เมื่อเอาข้าวเข้ามาขาย ได้เงินเท่าไรก็มักพกไปไม่ถึงบ้าน หมดไปในบ่อนนั่นเอง การมีบ่อนจึง

ไม่มีผลดีแต่อย่างใด มีแต่ผลเสีย นอกจากการหย่าร้างกันแล้ว ยังมีลักเล็กขโมยน้อยไปทุกหย่อมหญ้า ที่ร้ายกว่ากรุงเทพฯก็ตรงที่ขโมยง่ายกว่า เลยชุกกว่านั่นเอง

แม้ในยุคนี้จะเป็นการปกครองในระบบสมบูรณาญาสิทธิราช พระเจ้าแผ่นดินทรงอำนาจโดยเด็ดขาด แต่ก็ทรงบริหารประเทศด้วยจุดมุ่งหมายอยู่ที่ความผาสุกของประชาชนและความมั่นคงของประเทศชาติ แม้จะไม่มีราษฎรคนใดกล้าถวายนความคิดเห็นหรือข้อเรียกร้อง แต่ก็ทรงสอดส่องดูแลทุกข์สุขของราษฎรทุกตำบลในทุกมณฑล โดยผ่านข้าราชการที่ทำหน้าที่ต่างพระเนตรพระกรรณ ซึ่งได้ตีมน้ำพิพัฒน์สัตยาสาบานว่าจะถวายนความจงรักภักดีต่อแผ่นดินแล้ว จึงเชื่อได้ว่าเป็นความจริงที่เกิดขึ้นโดยไม่มี การบิดเบือน หรือมีคนคอยขัดแย้งขัดขวางถึงความเจริญ กว่าจะได้ก้าวไปแต่ละก้าวอย่างยากเย็นเหมือนในวันนี้

กรมไปรษณีย์

4 สิงหาคม 2426 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สถาปนา “กรมไปรษณีย์”

จุดเริ่มต้นของการสื่อสารในสมัยก่อนนั้น เกิดจากการสร้างเส้นทางคมนาคมและเส้นทางการค้า โดยมีการติดต่อข่าวสารกันอย่างง่าย ทั้งผ่านทางพ่อค้า ใช้ม้าเร็ว จนถึงการจัดตั้งคนเร็วไว้ตามเมืองสำคัญ ก็ถือเป็นพัฒนาการทางการส่งข่าวสารอย่างง่ายอีกช่องทางหนึ่งและเป็นเช่นนี้เรื่อยมาจนถึงยุคสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ถือเป็นยุคแรกของการไปรษณีย์ไทย ด้วยการจัดตั้งกรมไปรษณีย์ในประเทศไทย และการผลิต “แสตมป์ชุดโสฬส” แสตมป์ชุดแรกของประเทศ รวมไปถึงจัดพิมพ์ไปรษณียบัตรครั้งแรก เพื่อรองรับกิจการไปรษณีย์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

ปี พ.ศ. 2423 เจ้าหมื่นเสมอใจราช หัวหมื่นมหาดเล็กเวรสิทธิ์ ได้ทำหนังสือกราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ถวายคำแนะนำให้เปิดบริการไปรษณีย์ขึ้นในประเทศไทย โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริเห็นชอบ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้สมเด็จพะเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมหลวงภาณุพันธุ์วงศ์วรเดช ผู้ทรงมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดส่งหนังสือพิมพ์รายวัน “ข่าวราชการ” ดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการกรมไปรษณีย์

เมื่อสมเด็จพะเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมหลวงภาณุพันธุ์วงศ์วรเดช ทรงวางโครงการและเตรียมการไว้พร้อมที่จะเปิดบริการไปรษณีย์แล้ว ได้ประกาศเปิดรับฝากส่งจดหมายหรือหนังสือ

เป็นการทดลองในเขตพระนครและธนบุรีขึ้น เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2426 มีที่ทำการตั้งอยู่ ณ ตึกใหญ่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาตอนปากคลองโองอ่าง ด้านทิศเหนือ (ปัจจุบันถูกรื้อเพื่อใช้ที่สร้างสะพานคู่ขนานกับสะพานพระพุทธยอดฟ้า) ที่ทำการแห่งแรกนี้ใช้เป็นที่ทำการไปรษณีย์สำหรับจังหวัดพระนคร ด้วยเรียกกันว่า "ไปรษณียาคาร"

ต่อมาในปี พ.ศ. 2441 เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการกราบบังคมทูล เสนอความเห็นว่าการของกรมไปรษณีย์และราชการของกรมโทรเลข ซึ่งตั้งขึ้นก่อนกรมไปรษณีย์แล้วนั้นเป็นงานในด้านสื่อสารด้วยกันควรรวมเป็นหน่วยราชการเดียวกันเสียเพื่อความสะดวกแก่การดำเนินงาน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นเป็นการสมควรจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้รวมหน่วยงานทั้งสองเข้าด้วยกันเรียกว่า "กรมไปรษณีย์โทรเลข"

ต่อมาได้ย้ายไปใช้อาคารและที่ดินริมถนนเจริญกรุงเป็นที่ทำการและเรียกกันโดยทั่วไปว่า "ที่ทำการไปรษณีย์กลาง" การไปรษณีย์เป็นบริการสาธารณะ จำเป็นต้องมีระเบียบข้อบังคับเพื่อให้ประชาชนผู้ใช้บริการและเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการทราบและถือปฏิบัติ เมื่อเปิดการไปรษณีย์โทรเลขได้ประมาณ 2 ปีแล้ว รัฐบาลจึงได้ตรากฎหมายขึ้นในปี พ.ศ. 2428 เรียกว่า "พระราชบัญญัติการไปรษณีย์ไทย จุลศักราช 1248"

แสดตมภ์สมัยรัชกาลที่ 5

ผู้เขียน : ลมล่องข้าวเบา

ตลอดรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) การไปรษณีย์สยามได้จัดสร้างแสดตมภ์ออกมาทั้งสิ้น 6 ชุด (ไม่นับแสดตมภ์พิมพ์ทับ) ได้แก่ ชุดโสฬศ, ชุดพระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ 5 (ชุด 2), ชุดพระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ 5 (ชุด 3), ชุดวัดแจ้ง, ชุดที่ระลึกพระบรมรูปทรงม้า และชุดครุฑพ่าหระ (สะกดตามแบบเดิม) แสดตมภ์ทุกชุดพิมพ์โดยโรงพิมพ์ต่างประเทศทั้งสิ้น

จากข้อมูลยังลงลึกไปได้ดีกว่า แสดตมภ์ดังกล่าวออกแบบโดยนักออกแบบชาวต่างชาติ ทั้งในฐานะนักออกแบบของโรงพิมพ์นั้นๆ และในฐานะชาวต่างชาติที่เข้ามารับราชการในแผ่นดินพระพุทธเจ้าหลวง โดยมีนักออกแบบอยู่ 3 ท่าน ฝากผลงานไว้ในแสดตมภ์ยุคแรกเริ่มของการไปรษณีย์สยามอย่างน่าสนใจ

นายวิลเลียม ริดจ์เวย์ (William Ridgeway) ชาวอังกฤษ ช่างออกแบบและแกะสลักแม่พิมพ์ของบริษัททอเตอร์โลว์ แอนด์ ซันส์ จำกัด แห่งกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ผู้ออกแบบแสดตมภ์ “ชุดโสฬศ” แสดตมภ์ชุดแรกแห่งสยามประเทศ ภาพพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผินพระพักตร์เบื้องซ้ายภายในกรอบรูปไข่ นับเป็นลวดลายในเชิงศิลปะตะวันตกอันงดงาม

พิมพ์ด้วยวิธีสตีล เอนเกรฟ (Steel Engraving) หมายถึง แม่พิมพ์แกะสลักโลหะ โดยแกะสลักลายเส้นลงบนแผ่นเหล็กขณะยังมีความอ่อนตัว ต้องใช้ศิลปินผู้มีความชำนาญด้วยเครื่องมือขนาดเล็กพร้อมแว่นขยาย เพราะต้องแกะสลักเท่าขนาดแสดตมภ์จริง ตัวที่เป็นแม่พิมพ์จริงนั้นจะเป็น

ลูกกลิ้งเหล็กอ่อน ซึ่งรับลวดลายด้วยการกดปั๊มจากแม่พิมพ์แกะอีกทีหนึ่ง ลูกกลิ้งเหล็กอ่อนทำหน้าที่รับหมึกส่งต่อลงสู่กระดาษ งานที่ออกมาจะละเอียดและคมกริบตามลายเส้นต้นแบบ การพิมพ์วิธีนี้นิยมใช้กับแสตมป์พระบรมฉายาลักษณ์และบุคคลสำคัญ

แสตมป์ชุดโสฬศ

ศาสตราจารย์เซซาเร แฟร์โร (Cesare Ferro) ชาวอิตาลี ในวัย 24 ปี เดินทางมายังสยามในปี พ.ศ. 2447 เป็นผู้มีพรสวรรค์ด้านการวาดรูปมาตั้งแต่เยาว์วัย ทั้งยังศึกษาด้านศิลปะมาจากวิทยาลัยศิลปะอัลแบร์ตินา แฟร์โรพำนักอยู่ในกรุงสยามเพียง 3 ปี ระหว่าง

พ.ศ. 2447 - 2450 ในคาบเวลาดังกล่าวสยามอยู่ในช่วงพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้า ทั้งการก่อสร้างสะพานข้ามคลองด้วยเหล็กและคอนกรีตเสริมเหล็ก สถานสงเคราะห์ ตลอดจนโรงพยาบาล

งานประจำของแฟร์โร ได้แก่ การวาดภาพตกแต่งพระราชวังต่างๆ อาทิ พระที่นั่งอัมพรสถาน ซึ่งมีทั้งหมด 40 กว่าห้องที่แฟร์โรวาดภาพตกแต่ง สำหรับงานชิ้นเอกวาดขึ้นในปี พ.ศ. 2449 นั่นคือภาพกนิรีเจ็ดนางกำลังเล่นน้ำอยู่ที่สระอาโนดาด

ทว่ายังมีอีกผลงานสำคัญ และนับเป็นการนำเสนอมุมมองใหม่บนดวงแสตมป์สยาม ผ่านการออกแบบแสตมป์ “ชุดวัดแจ้ง” จากเดิมพระบรมรูปของพระเจ้าแผ่นดินพิมพ์อยู่บนดวงแสตมป์ในกรอบรูปไข่ พร้อมราคาหน้าดวงและชื่อประเทศเท่านั้น แต่แฟร์โรได้เปลี่ยนมุมมองใหม่ แม้ยังใช้

พระบรมรูปดั้งเดิม แต่ขนาดเล็กกลง และมีภาพทิวทัศน์พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม พร้อมเรือใบและเรือแจวเพิ่มเข้าไป

แสตมป์ชุดวัดแจ้ง

ศาสตราจารย์แพรโร
เขียนจดหมายส่งถึงเพื่อนว่า
เมื่อเข้านี้ฉันเห็นเด็กเล่นน้ำ
ในคลอง ผิวสะทอนแสง
เห็นเป็นสีbronze อ่าพัน
แล้วก็เปลี่ยนเป็นสีม่วงเขียว
มะกอก คนที่ไม่เคยจับ
พู่กันวาดรูปก็คงนึกอยาก
วาดรูปเด็กพวกนั้นจริงๆ

สำหรับรูปเด็กสองคนไว้จุก เขียวรอบพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวผินพระพักตร์เบื้องซ้าย เด็กทั้งคู่เพิ่งขึ้นจากเล่นน้ำในคลองหรือแม่น้ำเจ้าพระยาหน้าวัดอรุณราชวราราม โดยยืนระหว่างเสาสองต้น ซึ่งเป็นศิลปะแบบกรีกผสมสยาม มีรูปช้างเอราวัณสามเศียรปรากฏบนเสา เป็นแสตมป์ชุดเดียวกับแพรโรออกแบบพิมพ์ที่โรงพิมพ์กีเซกเก แอนด์ เดฟะเรียงต์ เมืองไลพซิก ประเทศเยอรมัน

ซินยอร์ มาริโอ ตามาญโญ (Mario Tamagno) ชาวอิตาลี สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยศิลปะอัลแบร์ดีนา และก่อนเดินทางมาสยามก็ยังเป็นอาจารย์สอนวิชาด้านทัศนียภาพวิทยา ณ วิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาจากนั้นด้วยการแนะนำของเพื่อนได้เดินทางมายังกรุงสยาม ทำสัญญาเป็นเวลา 25 ปี และด้วยผลงานอันโดดเด่นจึงได้รับตำแหน่งหัวหน้าช่างสถาปนิกของกรมโยธาธิการ

ตามาณูโณสุสร้างผลงานชิ้นเอกไว้มากมาย อาทิ ออกแบบสะพาน มีฆวานรังสรรค์ นับเป็นผลงานชิ้นแรก นอกจากนี้ยังมีผลงานร่วมออกแบบ อีก ได้แก่ พระที่นั่งอัมพรสถาน สถานีรถไฟหัวลำโพง ห้องสมุดเนสสัน เฮย์ ซึ่งทั้งหมดเป็นประจักษ์พยานผ่านประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรม ของชาติตราบปัจจุบัน

ช่วงเวลาสองทศวรรษครึ่งบนแผ่นดินสยาม ตามาณูโณยังได้ออกแบบ แสตมป์ชุดสำคัญไว้อีกหลายชุด กล่าวเฉพาะในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีด้วยกัน 2 ชุด ได้แก่ “ชุดที่ระลึกพระบรม รูปทรงม้า” และ “ชุดครุฑพาหนะ” โดยแสตมป์ทั้งสองชุดพิมพ์ที่โรงพิมพ์ กีเชกเก แอนด์ เดพะเรียงต์ เมืองไลพซิก ประเทศเยอรมนี

ในเดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2456 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ตามาณูโณได้เขียนไปรษณียบัตร ถึงนายเปาโล ปิคคา เพื่อนที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี ข้อความบางส่วน สะท้อนมิตรภาพบนความคิดต่างผ่านดวงแสตมป์

ฉันเพิ่งได้รับบทความของเธอ “il francobollo e la filatelia” (แสตมป์กับการสะสมแสตมป์) ขอขอบคุณที่เธอเขียนบทความนี้ แต่ยากที่จะทำให้ฉันเปลี่ยนความคิดและจะเริ่มสะสมแสตมป์ได้ อย่างไรก็ตาม ฉันจะไม่ลืมเธอเพื่อนที่รักของฉัน แม้ความคิดของเราไม่ตรงกัน เธอสะสมแสตมป์ ฉันออกแบบแสตมป์ ก็มีส่วนคล้ายกัน...

จดหมายอีกฉบับที่ตามาณูโณเขียนถึงนายปิคคา ข้อความบางส่วน กล่าวถึงพระบรมรูปทรงม้าบนดวงแสตมป์ที่ออกแบบ นับเป็นมุมมองและความเข้าใจที่สถาปนิกชาวอิตาลีมีต่อสังคมชาวสยาม ผ่านความจงรักภักดีที่ประชาชนมีต่อพระพุทธเจ้าหลวง

...เมื่อฉันมีโอกาสพบกับหัวหน้ากรมไปรษณีย์ที่ฉันรู้จักดี และเป็น
นักสะสมแสตมป์ที่มีความกระตือรือร้นในการสะสมแสตมป์เป็นอย่างมาก
ฉันจะขอแสตมป์ใช้แล้วสำหรับเธอพร้อมแสตมป์ที่ฉันได้ออกแบบด้วย เช่น
แสตมป์พระรูปทรงม้าของกษัตริย์องค์ก่อน ฉันได้วาดเหมือนอนุสาวรีย์ที่มี
รูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงกำลังขี่ม้า ซึ่งอนุสาวรีย์
นี้ชาวสยามทุกคนได้บริจาคเงินคนละเล็กคนละน้อยเพื่อสร้างอนุสาวรีย์นี้...

แสตมป์ชุดที่ระลึกพระบรมรูปทรงม้า

แสตมป์ชุดครุฑพ่าหนะ

แสตมป์ทุกชุดในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เป็นสิ่งสะสมทรงคุณค่า หายาก และมีมูลค่าสูง ขณะเดียวกันยังเป็นแหล่ง
เรียนรู้อันไพศาล โดยเฉพาะการออกแบบผสมผสานศิลปะตะวันตกกับ
สยามไว้อย่างกลมกลืน ด้วยฝีมือนักออกแบบชาวต่างชาติ

แหล่งอ้างอิง

- หนังสือที่ระลึกงานแสดงตราไปรษณียากรแห่งชาติ ครั้งที่ 14 พ.ศ. 2544
- หนังสือ 125 ปี ไปรษณีย์ไทย
- หนังสือ 130 ปี ตราไปรษณียากร เล่ม 1 และ 4
- หนังสือตำนานแสตมป์ไทยสำหรับนักสะสม, พ.ต.อ.นายแพทย์พิพัฒน์ ชูรวเวช

กิจกรรม Rummage sale ประจำปี 2567

รศ.ดร.ภญ. อรลักษณ์ แพรัตกุล

ในวันที่ 12, 17, 19 กันยายน 2567 ที่ผ่านมา ชมรมฯ ได้จัดกิจกรรม Rummage sale จำหน่ายสินค้าสภาพพร้อมใช้ในราคาประหยัดให้แก่ชุมชนตลาดนัด มศว เพื่อนำรายได้จากการจำหน่ายสินค้าสมทบเข้ากองทุนศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรีย เหล่าสุนทร กิจกรรมนี้จัดขึ้นใกล้ตลาดนัด มศว (บริเวณโถงชั้นล่างอาคารเพื่อการศึกษา วิจัย และพัฒนา ช่างคณะศึกษาศาสตร์) ในกิจกรรมนี้ ชมรมฯ ได้เชิญชวนสมาชิกและผู้มีจิตศรัทธาร่วมกันบริจาคสิ่งของสภาพพร้อมใช้รวมทั้งเชิญชวนให้สมาชิกที่สะดวกมาช่วยกันจำหน่ายสินค้าในนามนักขายกิตติมศักดิ์ เป็นเวลา 3 วัน ที่แม้จะเหน็ดเหนื่อยเพราะต้องช่วยกันจัดของแพ็คของ แต่ก็เต็มไปด้วยความสนุกสนาน ผลสัมฤทธิ์ความสำเร็จของนักขายแต่ละคน จนบางทีลูกค้ำก็เข้าไปกับเรา สรุปว่าเข้าไปด้วยกันทั้งคนขายคนซื้อ

ขอเกริ่นนำถึงรายละเอียดของกองทุนศาสตราจารย์ ดร. สุดใจ - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรีย เหล่าสุนทร ลักเล็กน้อยคะ กองทุนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัยของนิสิต บุคลากร และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก่อตั้งขึ้นในวาระที่ศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงแก่กรรม โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรีย เหล่าสุนทร และทายาท ญาติมิตร และลูกศิษย์ของท่าน มีความประสงค์จัดตั้งกองทุนศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร ด้วยท่านเป็นผู้มีคุณูปการต่อมหาวิทยาลัย จึงได้เริ่มรวบรวมเงินทุนตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา มีผู้ร่วม

บริจาคเริ่มแรกเป็นเงิน 12,720 บาท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรีย เหล่าสุนทร ได้สมทบเงินทำบุญในงานพระราชทานเพลิงศพอีก 53,100 บาท และมีผู้บริจาคเพิ่มเติมจนถึงเดือนกันยายน 2525 เป็นเงิน 122,860.50 บาท ในปีต่อมาภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง ได้จัดกิจกรรม Rummage Sale โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรีย เหล่าสุนทร เป็นผู้ให้คำแนะนำจัดกิจกรรม ต่อมาในปี 2561 คณะกรรมการทุนศาสตราจารย์ ดร. สุกใจ เหล่าสุนทร จึงได้ทำเรื่องขออนุมัติจากทางมหาวิทยาลัยจัดตั้งเป็น “ทุนศาสตราจารย์ ดร. สุกใจ - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรีย เหล่าสุนทร” ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน มีเงินต้นทุน 9,193,034.09 บาท (ณ วันที่ 11 มิถุนายน 2567) ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่มาจากการจัดกิจกรรม Rummage sale และนำดอกผลมาจัดสรรเป็นทุนให้แก่ นิสิต บุคลากรและคณาจารย์ของ มศว

บรรยากาศการจัดกิจกรรม Rummage sale (ระหว่างเวลา 6.30-12.30 น.) มีทั้งความเหน็ดเหนื่อยปนสนุก มีความน่าเอ็นดูของนักขายกิตติมศักดิ์ มีความร่วมมือร่วมใจของเหล่าสมาชิกชมรมฯ ที่พลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปช่วยขายของในแต่ละวัน บางท่านก็ช่วยซื้อของกลับบ้าน บางท่านได้ชุดใหม่สวยๆ บางท่านก็ช่วยซื้อของให้ลูกค้าเพราะสงสารลูกค้า ลูกค้าเองก็มีหลากหลาย บางทีเราก็กินให้เขาฟรีๆ หรือซื้อขนมเค้กแถมนี้ บางทีเราบอก 10 บาทพอ เขาก็ให้มา 20 บาท กองหนังสือที่ตั้งไว้ให้นิสิตและคนทั่วไปเลือกไปอ่านโดยไม่คิดมูลค่า แต่ให้บริจาคตามกำลัง บางคนก็บริจาคมาเป็นพัน ดังนั้นบรรยากาศก็คือ ขายของไปก็ยิ้มไป ด้วยผู้ขายทุกท่านล้วนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ซื้อบางคนรับเงินทอนแล้วก็ไหว้ขอบคุณครีบาจารย์ พอลูกค้าซาๆ แม่ค้าก็ไปเดินตลาดนัดซื้อขนมมา

ฝากกัน ประทับใจอาจารย์สธนท่านตั้งใจมาก พ่อค้าท่านนี้ยื่นผ้าजूดขายตลอดเวลาไม่หวั่นเลย วันแรกขายสุทธิได้ 4 ตัวๆ ละ 50 บาท ปลื้มปริ่มสุดๆ คอยถ่ายสลิปเงินโอนไว้ส่งให้ประธานชมรมฯ เพื่อรวบรวมยอดต่อไป ส่วนท่านประธานชมรมฯ แม่ค้าดีเด่นดีเด่นี่ ชนของจากนู่นมานี่ ชนไปชนมา จนเหนื่อย ปรากฏว่ามีหิวๆ ขอพักดมยากินน้ำแดงก่อน พี่นั้วรววดเร็วมา ชนของต่อ มีความหญิงเหล็กอย่างแท้จริง มีของแถมสืบเนื่องจากกิจกรรม Rummage sale ตามที่บริษัท วอชแอนด์โก จำกัด รับผิดชอบเสื้อผ้าเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมในจังหวัดเชียงราย โดย Code Clean จะนำเสื้อผ้าที่ทุกท่านบริจาคมาซัก-อบ ก่อนส่งมอบให้พี่น้องชาวเชียงรายที่ได้รับ ความเดือดร้อน ในวันที่ 17 กันยายน ชมรมฯ จึงได้คัดเลือกเสื้อผ้าที่นำมาบริจาคในกิจกรรม Rummage sale บรรจุลงกล่อง จำนวน 6 กล่อง ส่งไปยังบริษัทดังกล่าวในนามของชมรมผู้สูงอายุ มศว ซึ่งทางชมรมฯ ขอขอบคุณสมาชิกที่มาช่วยคัดเลือกเสื้อผ้าและแพ็คกล่องอย่างเข้มแข็ง

สรุปรายได้จากกิจกรรม Rummage sale ในวันที่ 12 กันยายน 2567 มีรายได้สุทธิจำนวน 20,420 บาท, 17 กันยายน 12,644 บาท และ 19 กันยายน 21,152.80 บาท ขอชื่นชมคุณแม่ค้าพ่อค้าทุกท่านน่ารักขนาดๆ กิจกรรมนี้แสดงถึงความรักและความเอื้ออาทรต่อกันของสมาชิก มีความสุขที่ได้ทำบุญร่วมกันตามกำลัง สุดท้ายนี้ ชมรมฯ ขอขอบคุณผู้บริจาค ผู้ซื้อ พี่-เพื่อน-น้อง ที่ไปรวมตัวช่วยกันขายของ เป็นที่น่าประทับใจอย่างยิ่ง ในน้ำใจและกุศลจิตของพวกเรา สรุปรายได้จากกรจำหน่าย หลังหักค่าใช้จ่ายในการจ้างขนของ ค่าทำความสะอาดพื้นที่เก็บของบริจาค ค่าแผ่นไวเนล มีเหลือเงินสุทธิจากกิจกรรมนี้ 51,436.80 บาท ขอแหวประธานชมรมฯ ซึ่งปรารภว่า “พี่เหนื่อยมาก พี่ไม่ไหวแล้ว พี่หน้าไม่ขายแล้ว” แต่

เห็นพุดอย่างนี้มา 5 ปีแล้ว ก็ยังขายมาทุกปีนะค้า (555) เอาเป็นว่าเราจะพบกันอีกเมื่อชาติต้องการ ขออนุโมทนาบุญแต่สมาชิกทุกท่านที่ร่วมด้วยช่วยกันในกิจกรรมนี้ ขอให้ทุกท่านมีสุขภาพดีเยี่ยมค่ะ

น้องใหม่อัยเกษิณ